

REFERAT |KRS| Kommunalutvalget (2007-2015) d. 04-12-2007

Mødedato Tirsdag d. 04. december 2007 kl. 09:00

Mødested Formannskapssalen

Indholdsfortegnelse

Justneshalvøya - kjøp av tomter til småhusbebyggelse.....	3
Søknad om støtte til stiftelsen Arkivet & Agder Kunstnersenter i samarbeid med Robben Island Mu	6
Bytte av porteføljeforvalter globale aksjer.....	17

Punkt 114/07: Justneshalvøya - kjøp av tomter til småhusbebyggelse

Bilag

Tilbud rekkehusomter i A1

Dato: 23.11.2007
Saksnr.: 200604672-43
Arkivkode O: UBYG: JUSTNESHALVØYA

Saksbehandler: Nils Erik Hessen

Saksgang
Kommunalutvalget

Møtedato
04.12.2007

Justneshalvøya - kjøp av tomter til småhusbebyggelse

I utbyggingsavtalen for Justneshalvøya og Eidet vedtatt februar 07 har kommunen rett til å kjøpe 30% av småhusbebyggelsen i hvert byggetrinn. Kjøpet skal være til markedspris. I forbindelse med behandling av utbyggingsavtalen uttrykte Kommunalutvalget seg slik under behandlingen at "Dersom kjøpsretten ikke benyttes – fremmes dette for politisk behandling."

På dette grunnlag har kommunen kjøpt 30% av eneboligtomtene. De tomter kommunen ikke selv har behov for videreselges i løpet av november/desember. Nå er salget av rekkehusomtene igangsatt. Vi legger til grunn at rekkehusene defineres som småhusbebyggelse og at kommunen kan kjøpe inntil 30% av tomtene, 12 stk – jfr vedlagte kartutsnitt, bilag 1 Momenter som taler for å kjøpe er for å øke konkurransen i feltet ved at andre byggefirma, mindre håndverksbedrifter kan få innpass. Momenter som taler mot å kjøpe for å hensynta ovennevnte er forholdet til det estetiske og at en kan få variasjon i bygningsmassen – dog innenfor de regulerings bestemmelser som er satt. Det er satt krav til at bygninger som henger sammen må byggemeldes samlet.

Rekkehusene selge nøkkelferdig for ca 3,1 – 3,5 mill. pr enhet. Tomtepriser utbygger har oppgitt til kommunen ligger i intervallet kr 830 000,- – 900 000,- pr tomt, jfr bilag 1. Sammenlignet med priser for frittliggende eneboliger, som ble kjøpt for kr 1 150 000,- synes vi som ABCenter AS at prisen er for høy. Alternativ takst innhentes dersom enighet ikke oppnås.

Eiendomssjefens anbefaler likevel å frafalle kjøpsretten grunnet hensynet til estetikk og ettersom arbeidsmarkedet fortiden er preget av stort press.

Forslag til vedtak:

1. Kommunen erverver ikke tomter til rekkehus i byggetrinn 1.

Ole Dag Myhrstad
Eiendomssjef

Terje Karlsen
Avdelingsleder

Trykte vedlegg:
Utrykte vedlegg:

Bilag 1
Ingen

Bilag 1, Kartutsnitt - gjeldende tomter med rød skravur

Kristiansand kommune
v/ Nils Erik Hessen

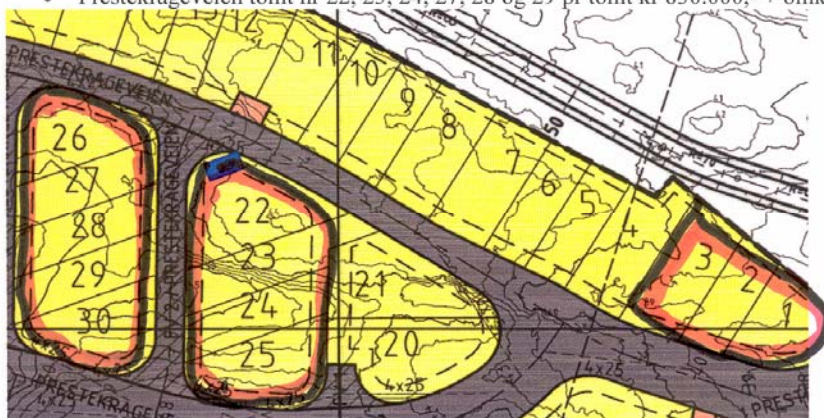
08.11.2007

AD; Tilbud på tomtekjøp i felt A1 på Justneshalvøya

På vegne av Topdalsfjorden utvikling AS oversendes som avtalt pristilbud på 12 tomter i felt A1 ihht til utbyggingsavtalen.

Vår anbefaling til kommunen er følgende 12 tomter, av totalt 42 (Som vist på kartet nedenfor);

- Prestekrageveien tomt nr 1,2 og 3 pr tomt kr 850.000,- (som avtalt med mulighet for bruk av utbyggers byggemeldings tegninger.) + omk.
- Prestekrageveien tomt nr 25, 26 og 30 pr tomt kr 900.000,- + omk.
- Prestekrageveien tomt nr 22, 23, 24, 27, 28 og 29 pr tomt kr 830.000,- + omk.

Vi vil for ordens skyld gjøre oppmerksom på at det skal plasseres en kommunal teknisk installasjon på tomt nr 22 (merket blå). Installasjonene skal flyttes fra tomtene 11 og 12 (merket rød). Installasjonen er på ca.20 m2 og er kommunens nye sorteringsanlegg for avfall som graves ned under bakken.

Valget av tomter er basert på en riktig plassering ihht til kommunenes ønske om videresalg.

Med bakgrunn i historiske priser er vår anbefaling til Topdalsfjorden utvikling en tomtepris på kr 750.000,-. Vi er likevel usikker på om dette er riktig prisnivå. For tiden selges det tomter i Kristiansand på tilsvarende tomtestørrelse til vesentlig høyere priser.

Med vennlig hilsen
ABCcenter Kristiansand AS, avd. Nybygg

Rolf Elieson
Statsaut. eiendomsmegler MNEF

**Punkt 115/07: Søknad om støtte til stiftelsen Arkivet & Agder
Kunstnersenter i samarbeid med Robben Island Museum.**

Dato: 14.11.07
Saksnr.: 200711296-2
Arkivkode E: 223
Saksbehandler: Øyvind Lyngen Laderud

Saksgang
Kommunalutvalget

Møtedato
04.12.2007

Søknad om støtte til stiftelsen Arkivet & Agder Kunstnersenter i samarbeid med Robben Island Museum.

Sammendrag:

Det vises til vedlagte søknad om støtte til stiftelsene Arkivet og Abazobi- Kunstsamarbeid mellom Sør Afrika og Norge.

Formålet med prosjektet å få 4 utvalgte kunstnere fra Norge og Sør Afrika til å arbeide sammen i henholdsvis 3 måneder i Norge etterfulgt av 3 måneder i Sør Afrika. Under oppholdene vil kunstnerne få et faglig opplegg rundt seg som også innebærer besøk og veiledning. Kjell Nupen er en av initiativtakerne og sterkt involvert i prosjektet og vil bidra til å sikre høy faglig profil.

Stiftelsen Arkivet mottar både ordinær driftsstøtte og annen prosjektstøtte fra Kristiansand kommune.

Vest-Agder fylkeskommune har mottatt tilsvarende søknad og fylkesrådmannen vil innstille på å bevilge kr. 100.000,- til prosjektet. Stiftelsen anmodes om å kontakte andre finansieringskilder i regionen, og bes om å utarbeide en ny aktivitetsplan basert på de bevilgningene som gis.

Kommunen har hatt møter med prosjektgruppen høsten 07. Abazobi prosjektet vil bidra til kompetanseutvikling for unge kunstnere. Abazobi prosjektet kan bidra til økt forståelse på tvers av ulike kulturer, økt internasjonalisering gjennom kunstsamarbeide med utlandet som vi tror vil vekke oppmerksomhet også utenfor regionen. Slik kan prosjektet også bidra til både verdiskaping og profilering av byen på en måte som er i tråd med målsettinger for Kristiansand kommune. Prosjektet er likevel noe på siden av det som fremgår som stønadsberettiget etter vedtatt handlingsprogram og saken fremmes derfor til politisk behandling.

Forslag til vedtak:

1. Det bevilges kr 100.000 som belastes konto A10400 Næring.

Tor Sommerseth
Rådmann

Øyvind Lyngen Laderud
Næringsrådgiver

Trykte vedlegg: Søknad m/budsjett

Utrykte vedlegg: Ingen

Søknad

Rådmannen, Kristiansand kommune

&

Fylkesrådmannen & Fylkeskultursjefen, Vest-Agder Fylkeskommune

31. august 2007

Fra

Stiftelsen Arkivet

Vesterveien 4, 4613 Kristiansand

&

Agder Kunstnersenter

Skippergata 24, 4663 Kristiansand

i samarbeid med

Robben Island Museum

PO Box 51806 , V & A Waterfront, 8002, Sør-Afrika

Båten fra Robben Island Museum ankommer Nelson Mandela Gateway i Cape Town

ABAZOBI

Kunstsamarbeid mellom Sør-Afrika og Norge

Innhold

- A. Bakgrunn
- B. Initiativtakere
- C. Prosjektbeskrivelse
- D. Ringvirkninger på Sørlandet
- E. Tidsramme
- F. Budsjett

A. Bakgrunn

Stiftelsen Arkivet og Robben Island Museum har historiske likheter med hensyn til å overvinne et menneskefiendtlig og undertrykkende system, og å omdanne en historisk plass til et sted for læring og forståelse.

I mai 2005 underskrev de to organisasjonene en intensjonsavtale (Memorandum of Understanding) om samarbeid innenfor følgende områder: kunst og kultur, utdanning, forskning og utvikling, samt utveksling av seniorpersonell i regi av Fredskorpset.

En av ideene som har krystallisert seg fra denne intensjonsavtalen er ABAZOBI prosjektet; samarbeid innen kunst og kultur. Navnet ABAZOBI ble foreslått av Paul Langa, CEO på Robben Island Museum, og betyr "artists" på isiXhosa, som snakkes av rundt 6 millioner mennesker og er ett av de 11 offisielle språkene i Sør-Afrika.

Det unike med dette prosjektet er muligheten til å visualisere en persons kunstneriske talent og bidra til kunstnerisk utvikling, samtidig som den historiske bevisstheten ivaretas, ettersom prosjektet er forankret ved Robben Island i Sør-Afrika og Stiftelsen Arkivet i Norge.

B. Initiativtakere

Prosjektideen oppstod i et møte mellom Paul Langa og Kjell Nupen, under et besøk i kunstnerens verksted i mai 2005.

For å sikre at prosjektets kunstfaglige nivå ivaretas på beste måte i begge land, har Stiftelsen Arkivet og Robben Island Museum valgt å henvende seg til Agder Kunstnersenter i Kristiansand og Visual Arts Network South Africa (VANSA) i Cape Town, for å samarbeide om den kunstneriske gjennomføringen av prosjektet.

Stiftelsen Arkivet

Stiftelsen Arkivet er et dokumentasjons- og utdanningscenter om krigsårene 1940-45 og senter for freds- og konfliktforebyggende arbeid. Organisasjonen har følgende formål:

- Å eie og forvalte det tidligere Statsarkivet i Kristiansand, som ble brukt som regionalt hovedkvarter for Gestapo under okkupasjonen 1940-45.
- Innpasse bygget i et informasjonscenter om okkupasjons- og krigstida, samt utvikle et utdanningscenter for framtidsrettet fredsarbeid og konfliktløsning.
- Utvikle et nært samarbeid med tilsvarende interesseorganisasjoner nasjonalt og internasjonalt, samt å sikre et godt samarbeid med alle deler av utdanningssystemet.
- Drive og forstå forskning og utviklingsarbeid på de områdene som er relevante for Stiftelsen Arkivet.
- Formidle allmenn viten og forskningsviten på områdene som er relevante for Stiftelsen Arkivet.

Robben Island Museum

Robben Island Museum er et nasjonalt museum og mottar støtte direkte fra det sørafrikanske kulturdepartementet. Robben Island Museum er et symbol for kreativitet og innovasjon, og står oppført på UNESCOs kulturarvliste.

Institusjonen har over 400.000 besøkende hvert år, og opplever sterk pågang fra internasjonale bedrifter og organisasjoner som ønsker samarbeidsavtaler.

I kraft av å være et levende museum (150 mennesker bor på øya), ønsker Robben Island Museum i det nye årtuset å utvikle øya som et konserveringsprosjekt, i tråd med at den representerer både nasjonal og internasjonal kulturarv. Gjennom forvaltning av ressurser og aktiviteter tar Robben Island Museum mål av seg til å ivareta øyas unike symbolverdi, oppmuntre kreativitet og innovasjon, bidra til sosioøkonomisk utvikling, omforming av det sørafrikanske samfunnet og berikelse av menneskeheten.

Agder Kunstnersenter (AKS)

Agder Kunstnersenter formidler billedkunst og kunsthåndverk på Sørlandet og har ansvar for nærmere 250 profesjonelle billedkunstnere og kunsthåndverkere på Agder. AKS er ansvarlig for utsmykking av offentlige bygg i Aust- og Vest-Agder, og bistår en rekke private

utbyggingsprosjekter. I samarbeid med Kjell Nupen, kommer AKS til å ha ansvaret for det kunstfaglige innholdet i Norge.

Visual Arts Network South Africa (VANSA)

VANSA er en paraplyorganisasjon med fire regionale avdelinger (Gauteng, Western Cape, KwaZulu-Natal og Free State) og omkring 900 medlemmer på landsbasis. Medlemsmassen består av visuelle kunstnere, kuratorer, administratorer, organisasjoner og institusjoner som er tilknyttet visuell kunst.

VANSA har følgende målsetninger:

- Fremme tilgang til informasjon, rådgivning og muligheter for sørafrikanske kunstnere
- Fremme visuell kunsts stilling i Sør-Afrika
- Fremme visuell kunsts interesser overfor myndighetene og næringslivet

VANSA vil fungere som Robben Island Museums kunstfaglige rådgiver i forbindelse med Abazobi prosjektet.

Kjell Nupen

Kjell Nupen har jobbet som kunstner i over 30 år. Han er en av vår tids fremste norske kunstnere, og har hatt utstillinger i flere europeiske land. Mange av hans arbeider er til stor glede for offentligheten, for eksempel fontenene og skulpturene i Otterdalsparken, samt utsmykningen av Søm kirke. Kunstneren ønsker å bruke sin erfaring og sitt nettverk til å løfte frem unge talenter fra Norge og Sør-Afrika. Han vil også bidra med to kunstnerstipender à 50 000 kr (totalt 100 000 kr) til to av de unge kunstnerne.

Cape Town kommune

Prosjektet har mottatt R 75 000 i støtte fra Cape Town kommune. Dette beløpet kommer til å dekke planlegging, organisering og implementering av Selection Workshop (beskrevet nedenfor) i Sør-Afrika. I tillegg stiller Cape Town kommune et kunstverksted til prosjektets disposisjon for tre separate workshops (til en markedsverdi av R 10 000 per uke).

Kulturdepartementet, Western Cape

I Sør-Afrika har vi hatt møter med det som tilsvarende kulturdirektøren i fylket; Department of Arts and Culture, Provincial Government of the Western Cape. Det er søkt om R 160 000 i støtte.

C. Prosjektbeskrivelse

1. To unge kunstnere fra Sør-Afrika og to unge kunstnere fra Norge velges ut til å delta i prosjektet. To komiteer (en i hvert land) bestående av fagpersoner gis mandat til å foreta utvelgelsen.

I Sør-Afrika vil en 5-dagers Selection Workshop danne grunnlaget for utvelgelsen av de to deltakerne. Denne Selection Workshopen kommer til å annonseres bredt i og rundt Cape Town i september og oktober 2007; det kommer til å henges opp plakater på lyktestolper og i offentlige bibliotek, samt annonseres i lokalaviser og via lokalradio. På bakgrunn av en formell søknadsprosess, vil 10-15 unge kunstnere velges ut til å delta i workshopen, som går av stabelen 5 - 9 november 2007. Workshopen vil ledes av to erfarne kunstnere, og deltakerne gis mulighet til å uttrykke seg kunstnerisk innefor maleri/tegning og skulptur. Utvelgelsen av to unge kunstnere til hovedprosjektet vil foretas av en komité bestående av lederne av workshopen, samt representanter fra Robben Island Museum og VANSA.

I Norge kommer utvelgelsen til å foretas av en komité bestående av **Kjell Nupen**, daglig leder ved Agder Kunstnersenter **Linda Voreland** og **Gavin Jantjes**, sørafrikansk kunstner

og kurator ved Nasjonalmuseet i Oslo. Jantjes har tidligere jobbet med VANSAs og spilte en sentral rolle i forberedelsene av biennalen *CAPE 07*, som fant sted i Cape Town i mars - mai 2007 (<http://www.capeafrica.org>).

2. De utvalgte kunstnerne vil arbeide tre måneder i Norge, fulgt av tre måneder i Sør-Afrika. Alle får dekket kost og losji. Agder Kunstnersenter er faglig ansvarlig under oppholdet i Norge og VANSAs samarbeider med Robben Island Museum om den praktiske gjennomføringen i Cape Town. VANSAs ble valgt ut etter en grundig gjennomgang av potensielle samarbeidspartnere, og vil fungere som kunstfaglig rådgiver ved utvelgelsen av en sørafrikansk mentor av samme kaliber som Kjell Nupen.

Under oppholdet i Kristiansand og Cape Town vil kunstnerne jobbe i ulike verksteder, blant annet Kristiansand Grafikkverksted, Myrbakken Monumentalverksted og i Kjell Nupens verksted. I tillegg vil det inngå besøk til andre lokale kunstnere, lokale og nasjonale kunstgallerier og institusjoner. Cape Town kommune stiller kunstverkstedet *Guga S'Thebe* til disposisjon både for Selection Workshop og workshops i forbindelse med hovedprosjektet i Cape Town.

Vi er interessert i de kunstneriske uttrykkene som fremkommer i dialogen mellom kunstnere basert i den rike vestlige verden og kunstnere som vokser opp i dagens Sør-Afrika. Hvordan opplever for eksempel kunstnere fra ulike sosiale, økonomiske og kulturelle bakgrunner konsepter som "tillit" og "myter"?

Hensikten er å eksponere kunstnerne for ulike tilnæringer til materialer, tema og kultur. I Sør-Afrika vil det også legges vekt på en historisk-politisk komponent, ved å belyse kunstens rolle i kampen mot apartheid.

Kunstnerne får arbeidserfaring fra et annet land, personlige kontakter med profesjonelle kunstnere i begge land, og eksponering av egen kunst overfor internasjonale fagpersoner og publikum. Disse komponentene utgjør en bevisst strategi for å øke deltakernes muligheter til å leve av kunst. Det er gjennom nettverk og kontakter med fagpersoner som kuratorer og gallerister at de unge kunstnere får mulighet til å markedsføre sine arbeider. Dette vil i sin tur bidra til verdiskapning og næringsutvikling både på Sørlandet og i Cape Town.

Etter endte seks måneder lanseres en fellesutstilling i Cape Town, med arbeider av de unge kunstnerne, Kjell Nupen og en etablert sørafrikansk kunstner. Utstillingen transporteres deretter til Agder Kunstnersenter i Kristiansand.

D. Ringvirkninger på Sørlandet

Kristiansand fremstår som en av Norges mest opplevelsesrike byer, med en aktiv næringsutvikling og stigende akademisk kompetanse. Vi mener at dette prosjektet kan være med på å gjøre Kristiansand og Sørlandet mer internasjonalt og at det kan bidra til verdiskapning. Ved å gi tilskudd til å hjelpe oss med å gjennomføre en pilotversjon av Abazobi prosjektet, vil både Kristiansand kommune og Vest-Ader Fylkeskommune øke sin internasjonale profilering. Kontakten med prestisjetunge Robben Island Museum, som figurerer på UNESCOs verdensarvliste, og talentfulle sørafrikanske kunstnere er med på å stimulere det internasjonale mangfoldet i Agder. Et formalisert samarbeid med Kjell Nupen og unge kunstnere bidrar til kompetanseheving og kunstnerisk næringsutvikling i regionen. Dersom pilotprosjektet er vellykket, kan det danne strukturelt grunnlag for et betydelig kunstsamarbeid med utlandet. Vest-Agder Fylkeskommune og Kristiansand kommune vil samlet kunne utgjøre en sentral drivkraft i å få dette til. I tillegg til å ha betydelig kunstfaglig tyngde, handler prosjektet om mangfold, historisk bevissthet og felles referanserammer på tvers av landegrensene – temaer som kommer til å få økt offentlig oppmerksomhet i forbindelse med at regjeringen har utpekt 2008 til offisielt mangfoldsår.

E. Tidsramme

Tidsrammen er utarbeidet med forbehold om mindre endringer.

September 2007	Signere avtale Robben Island Museum & VANSA Bestemme prosedyrer for sørafrikansk utvelgelsespanel Annonsering: kunstnere til å lede Selection Workshop Annonsering av Selection Workshop i Sør-Afrika (bibliotek, radio, aviser, internet)
Oktober 2007	Utvelgelse av 10-15 kandidater til Selection Workshop Forberede moduler til Selection Workshop
November 2007	Gjennomføring av Selection Workshop Utvelgelse av to unge sørafrikanske kunstnere Visumsøknader
Desember 2007	Forberedelser for opphold i Norge Utvelgelse av to norske kunstnere for deltakelse i hovedprosjektet
Mars 2008	Første del av hovedprosjektet: to sørafrikanske kunstnere til Norge. Workshops med Agder Kunstnersenter og Kjell Nupen, sammen med to utvalgte norske kunstnere
April 2008	Workshops i Norge; KGV, Myrbakken Monumentalverksted, Agder Kunstnersenter, Nupens verksted
Mai 2008	Workshops i Norge; KGV, Myrbakken Monumentalverksted, Agder Kunstnersenter, Nupens verksted
Juni 2008	Avreise til Sør-Afrika (to norske og to sørafrikanske kunstnere) Workshops i Cape Town
Juli 2008	Workshops i Cape Town
August 2008	Workshops i Cape Town
September 2008	Lansering av utstilling i Cape Town
Oktober 2008	Transport av utstilling til Norge
November 2008	Utstilling Agder Kunstnersenter

F. Budsjet

I tillegg til egenandeler fra Stiftelsen Arkivet, Robben Island Museum, Agder Kunstnersenter og Kjell Nupen, har forprosjektet mottatt økonomisk støtte fra Vest-Agder Fylkeskommune og Kristiansand kommune.

Cape Town kommune kommer til å finansiere Selection Workshop i Sør-Afrika, samt at de dekker utgifter for to separate workshops i hovedprosjektet. Robben Island Museum er i samtaler med provinsregjeringen (Provincial Government of the Western Cape), som har gitt signaler på at de kan tenke seg å gi et tilskudd til hovedprosjektet. Stiftelsen Arkivet kommer

til å legge inn en egenandel på 100 000 kr i hovedprosjektet. I skrivende stund er Robben Island Museum i dialog med det sørafrikanske kulturdepartementet om sin egenandel til hovedprosjektet.

Hovedbudsjettet er på nesten **1,4 millioner kroner**. Etter positive samtaler med Norsk kulturråd, kommer vi til å søke 400 000 kr i støtte gjennom posten "kulturelle endringsprosesser og samtidskunsten". Kulturrådet ønsker å styrke realiseringen av gode utstillingsprosjekter som kan bidra til refleksjon omkring samtidskunsten i lys av temaene globalisering og kulturelt mangfold. De anser det som akseptabelt å søke dem om støtte til å dekke 1/3 av budsjettet. Regjeringen har bestemt at 2008 skal være et markeringsår for kulturelt mangfold, og Kulturrådet kommer derfor til å være spesielt oppmerksomme på prosjekter som vektlegger det flerkulturelle. Vi tror at Abazobi prosjektet passer godt inn i denne konteksten.

Vi har også hatt positive samtaler med Office for Contemporary Art Norway (OCA), som kanaliserer midler til internasjonale kultursamarbeidsprosjekter på vegne av utenriksdepartementet. Vi kommer til å søke 50 000 kr i støtte fra OCA, og er i tillegg i dialog med UD's seksjon for globalt kultursamarbeid og samfunnskontakt.

Vi søker Kristiansand kommune og Vest-Agder Fylkeskommune om 250 000 kroner hver, totalt 500 000 kroner, i støtte til å gjennomføre hovedprosjektet. Dersom dette er mulig å innvilge, vil det være med på å sikre en høy profesjonalitet og kunstnerisk kvalitet i begge land.

Detaljert budsjett for hovedprosjektet er vedlagt i et separat excel-dokument.

Kontaktperson:

Pernille Stallemo
Prosjektleder Abazobi
pernilles@robben-island.org.za, pernille.stallemo@gmail.com
Tel: +27 78 389 30 10

FORPROSJEKT 25.01 - 31.08 2007	
Stiftelsen Arkivet	300 000
Robben Island Museum	177 000
Vest-Agder Fylkeskommune (VAF)	50 000
Kristiansand kommune	45 000
Kjell Nupen	30 000
Agder Kunstnersenter	30 000
Totalt	632 000
INNTEKTER	
Cultiva	100 000
Kjell Nupen	100 000
VAF/KRS kommune	18 000
Cape Town kommune	100 000
Agder Kunstnersenter	20 000
Totalt	338 000
Office for Contemporary Art (OCA)	50 000
KRS kommune	250 000
Vest-Agder Fylkeskommune	250 000
Norsk kulturråd	400 000
Stiftelsen Arkivet	100 000
Totale inntekter	1 388 000
UTGIFTER	
Selection Workshop SA	57 000
Honorar x 2: Selection Workshop SA	18 000
Admin VANSÅ	10 000
Utvelgelsesprosess	30 000
Prosjektleder lønn, arb.giveravg, feriepenger	389 000
Admin AKS, inkl. deltidsansettelse 3 mnd	200 000
Stipend	200 000
4 flybilletter Norge-SA t/r	40 000
Reise- og helseforsikring unge kunstnere	14 000
Transport av kunstverk, inkl. forsikring	10 000
Workshops KGV, Myrbakken	100 000
Honorarer: workshop assistenter Norge	50 000
Honorarer: workshops hovedprosjekt SA	30 000
Honorar: SA mentor	30 000
Materialer og lokaler hovedprosjekt SA	80 000
Kostnader i forb. med utstilling SA	10 000
Markedsføring inkl. katalog Norge	100 000
Uforutsette kostnader	20 000
Totale kostnader	1 388 000
Overskudd/underskudd	-

KOMMENTARER

Forprosjektet avsluttes **31. august 2007**

127 000 til prosjektadmin og 50 000 i arbeidsinnsats

Møter, prosjektforberedelser

Møter, prosjektforberedelser

Stipend til unge kunstnere

Stipend til unge kunstnere

In kind: gjestekunstnerbolig i KRS: 2 kunstnere, 3 mnd

30 000 utgjør in kind (lokaler til workshops)

In kind: utstilling, 4 uker

Flybilletter, forsikring

Selection Workshop: september - desember 07

Materialutgifter, annonsering, transport

2 kunstnere vil lede workshopen

Rådgivning

Mars - november 08

10 måneder, lt 45 (mars - t.o.m. oktober 08)

kunstnerisk ansvar 3 mnd i Norge + utstilling i nov

4 kunstnere, 6 måneder

10 000 pr billett, 4 kunstnere

4 unge kunstnere, 3 måneder

Transport Norge - SA t/r

Lokaler og materialer, 2 workshops

Inkl. arbeidsgiveravgift og feriepenger

Punkt 116/07: Bytte av porteføljeforvalter globale aksjer

Dato: 27.11.2007
Saksnr.: 200711963-1
Arkivkode E: 200
Saksbehandler: Dagfinn Øyulvstad

Saksgang
Kommunalutvalget

Møtedato
04.12.2007

Bytte av porteføljeforvalter for globale aksjer

Sammendrag:

Kommunens energiverksfond utgjør totalt ca 600 mill kr som iht finansreglementet i grove trekk er plassert i rentebærende verdipapirer med en andel på 75% og i aksjer med en andel på 25%. Andelen aksjer er fordelt mellom globale og norske porteføljer som utgjør hhv 17% og 8% av totalporteføljen. All forvaltning av aksjer er satt ut til eksterne porteføljeforvaltere. Aktivklassen globale aksjer utgjør i underkant av 100 mill kr og forvaltes av Storebrand Kapitalforvaltning AS gjennom aksjefondet Storebrand Global SRI. Aksjefondet har i kommunens investeringsperiode fra desember 2004 til oktober 2007 gitt en positiv årlig absolutt avkastning på 6,6%. Dette er imidlertid en mindreavkastning ift indeks på 4,5% enheter.

Finansreglementet inneholder bestemmelser om at det er kommunalutvalget som skal treffe beslutning om valg av eksterne porteføljeforvaltere. På bakgrunn av den svake relative avkastningen, fremmes det forslag om bytte av kapitalforvalter til fordel for en fond-i-fond løsning hvor Wassum Investment Consulting AS er sentral rådgiver.

Forslag til vedtak:

1. Til forvaltning av aktivklassen globale aksjer, som del av kommunens energiverksfond, velges fond-i-fond løsning fra Danske Capital Sverige AB, med Wassum Nordic AB som rådgiver, til erstatning for Storebrand Kapitalforvaltning AS.

Tor Sommerseth
Rådmann

Dagfinn Øyulvstad
Finanskonsulent

Trykte vedlegg:
Ingen
Utrykte vedlegg:
Ingen

Bakgrunn for saken :

Kommunens energiverksfond utgjør totalt ca 600 mill kr som iht finansreglementet i grove trekk er plassert i rentebærende verdipapirer med en andel på 75% og i aksjer med en andel på 25%. Andelen aksjer er fordelt mellom globale og norske porteføljer som utgjør hhv 17% og 8% av totalporteføljen. All forvaltning av aksjer er satt ut til eksterne porteføljeforvaltere. Aktivaklassen globale aksjer utgjør i underkant av 100 mill kr og forvaltes av Storebrand Kapitalforvaltning AS gjennom aksjefondet Storebrand Global SRI. Det foreslås å bytte ut denne kapitalforvalteren til fordel for en fond-i-fond løsning hvor Wassum Investment Consulting AS er sentral rådgiver.

Det presiseres at forslaget ikke har noen sammenheng med den siste tids mediaoppmærksomhet knyttet til enkelte kommuners plassering i risikofylte produkter eksponert i det amerikanske finansmarkedet.

Forvaltningen av globale aksjer startet fra slutten av desember 2004 med Storebrand som forvalter. Året 2005 gav en positiv absolutt avkastning på 16,6% som imidlertid var 5,8% enheter svakere enn verdensindeksen. Utviklingen i 2006 rettet opp noe av dette med en meravkastning på 1,5% ift indeks. Absolutt avkastning i 2006 var positiv med 11,9%. Så langt i 2007 har imidlertid både den absolutte avkastningen og den relative avkastningen ift indeks vært på den negative siden med hhv -8,0% og -7,7% ved utgangen av oktober. Hele perioden fra desember 2004 til oktober 2007 har gitt en positiv årlig absolutt avkastning på 6,6%. Dette er en årlig mindrevkastning ift indeks på 4,5% enheter. Det kan nevnes at alternative SRI forvaltere i kommunens investeringsperiode ikke har gitt bedre relativ avkastning, snarere tvert i mot.

Kapitalforvalters prestasjon måles i første rekke ved oppnådd avkastning sammenlignet med en på forhånd valgt indeks, i vårt tilfelle Morgan Stanleys verdensindeks. Det er derfor den relative avkastningen det bør fokuseres på ved evaluering av forvalteren. Dette gjøres løpende, bl a ved tertialvis rapportering fra kommunens eksterne rådgiver Wassum Investment Consulting AS. Kommunen mottar også en enklere månedlig tallfremstilling fra rådgiver. Storebrand har over tid vært til observasjon med tanke på å bli byttet ut. De siste måneders utvikling har vært utslagsgivende for tidspunktet. Forvalterbyttet har imidlertid også begrunnelse i andre forhold, som beskrives i det etterfølgende. For øvrig kan det nevnes at energiverksfondets utvikling er omtalt i tertial- og årsrapportene.

Valg av fond-i-fond løsning og etiske hensyn

Alternativet som foreslås består av en fond-i-fond løsning som administreres og forvaltes av Danske Capital Sverige AB. Wassum Nordic AB er rådgiver til fondet knyttet til hvilke konkrete kapitalforvaltere (les aksjefond) som skal inngå i fond-i-fond løsningen, samt sammensetningen og fordelingen av disse. Konkret vil kommunen tegne andeler i fondet Navigate 2/8. Dette fondet inneholder altså flere globale aksjefond, men 20% vil i første omgang være svenske aksjefond, derav navnet. Det er under arbeid en endring slik at Navigate 2/8 i fremtiden kun vil bestå av globale aksjefond, men det er ikke lagt inn en forutsetning fra kommunens side om dette. Andelene registreres gjennom Wassum Vårdepapper AB sitt depot. Bak Wassum Nordic AB står Wassum Investment Consulting AS, som har en norsk avdeling hvor vår kundekontakt er plassert.

Et viktig premiss for valg av løsning er Wassum Nordic AB sin rolle som rådgiver, når det gjelder valg av innhold til enhver tid i Navigate 2/8. Det forutsettes at Danske Capital Sverige AB følger rådene fra Wassum Nordic AB. Kommunen får med dette en løsning hvor Wassums kvalitative og kvantitative forvalteranalyser til enhver tid blir gjenspeilet i kommunens portefølje for globale aksjer. Det utvelges kapitalforvaltere av et stort univers av tilbydere, som forventes å sikre kommunen en god risikojustert avkastning på sin portefølje.

Navigate 2/8 fondet har vært forvaltet siden juli 2004. I perioden 01.01.2005 til 31.10.2007, som er nær identisk med perioden kommunen har vært investert i globale aksjer, har Navigate 2/8 gitt en årlig absolutt avkastning på 16,3%. Relativt til en vektet indeks, hvor svenske aksjer teller 20%, har fondet oppnådd en årlig meravkastning på 3,4%.

Finansreglementet inneholder følgende bestemmelse når det gjelder etiske hensyn i kapitalforvaltningen:

”Det skal ikke foretas direkte plasseringer i selskap som kan skade kommunens omdømme, herunder i selskap som har alkohol, tobakk, våpen- eller pornoindustri som beskjeftigelse, som utnytter barnarbeid eller på annen måte bryter menneskerettighetene eller som bidrar til alvorlige miljødelegelser. Dette skal også så langt som mulig unngås med hensyn til indirekte plasseringer i slike selskaper.”

I forbindelse med oppstart av forvaltningen av energiverksfondets kapital i 2003, var de etiske hensyn et viktig element i valg av kapitalforvaltere. Dette ble mht Storebrand ivaretatt ved valg av et såkalt SRI fond (SRI= Social Responsible Investments), som innebærer nærmest en forhåndsgaranti mot at det ikke investeres i selskaper som bryter menneskerettigheter, produserer våpen etc. Det er imidlertid et svært begrenset utvalg av slike fond, spesielt når det ønskes basert i Norge. Til tross for at de etiske hensyn i seg selv ikke kan sies å være årsak til svak avkastning for Storebrand Global SRI og for kommunens portefølje, har det begrensede utvalget av forvaltere nok vært en medvirkende årsak.

Det har de senere år vært en utvikling på området etisk kapitalforvaltning, som tilsier at andre løsninger enn SRI fond kan ivareta de etiske hensyn på en tilfredsstillende måte, med vesentlig større tilfang av muligheter for valg av gode kapitalforvaltere.

I Navigate 2/8 vil dette bli ivaretatt ved at de underliggende porteføljene med jevne mellomrom såkalt screenes for selskaper som driver sin virksomhet i brudd med de internasjonalt anerkjente normer for menneskerettigheter, arbeid og miljø. Kriterier for virksomhetsområdene alkohol, tobakk, pornografi, spill og våpen er også en del av dette. Denne gjennomgangen utføres av et eget selskap engasjert av Wassum, f.t. et svensk firma med navn Ethix. Dersom totalporteføljen i Navigate 2/8 inneholder mer enn 4% selskaper som bryter med kriteriene ovenfor, og den aktuelle kapitalforvalter ikke ekskluderer disse, skal forvalteren byttes ut. Dette vurderes å være en konstruktiv prosess som vektlegger aktiv dialog med selskapene og forvalterne, med det formål å påvirke til positiv utvikling, noe det også er konkrete eksempler på. Ethix utøver sin påvirkning også dersom andelen selskaper langt underskriver de 4% som skissert. Løsningen for kommunen innebærer at forhåndsgarantien ikke lenger er til stede, men samtidig kan den ”etiske effekten” sies å være vel så stor ved den aktive påvirkning som utøves. Wassum representerer adskillige milliarder kroner i forbindelse med valg av kapitalforvaltere.

Nettopp størrelse er også en faktor mht å oppnå rabatter i forvalter honorar hos den enkelte kapitalforvalter. Det er en utbredt praksis blant rådgivere i Norge å motta såkalte ”kickbacks” fra kapitalforvaltere i forbindelse med oppnådde rabatter, for deres rolle som formidler og samkjører av investorkapital. Dette kan være egnet til å så tvil om disse rådgivernes uavhengighet mht valg av forvaltere. Alle slike rabatter som oppnås i fondet Navigate 2/8, vil bli tilbakeført til kundene. Dette kvalitetsikres ved at en ekstern revisor hvert år særskilt gjennomgår samtlige transaksjoner som er rabatt relaterte og avgir rapport til kundene om dette.

Finansreglementet inneholder bestemmelser om at det er kommunalutvalget som skal treffe beslutning om valg av eksterne porteføljeforvaltere. På bakgrunn av den svake relative avkastningen, fremmes det forslag om at nåværende kapitalforvalter Storebrand Kapitalforvaltning AS byttes ut til fordel for en fond-i-fond løsning fra Danske Capital Sverige AB, med Wassum Investment Consulting AS som sentral rådgiver.